

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY

VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁST STRANÁCH.

Predplatná cena:
 Na celý rok ... 4 koruny — hal.
 Na pol roka ... 2 " — "
 Na štvrt roka ... 1 " — "
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
 páp. komorník.
 Majiteľ a vydavateľ:
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavateľstvo:
 Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
 Sem sa majú posielat' predplatky, taktiež dopisy do novin
 ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify.
 Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Gróf Ferdinand Zichy.

Úrivky zo života. — Pomník.

Zosnulý vodca a patriarcha katolíkov Uhorska gróf Ferdinand Zichy narodil sa v Prešporke dňa 17. novembra roku 1829. Po skončení svojich štúdií na stredných a vysokých školách prevzal spravovanie svojich veľkých panstiev a opätne vydal sa na študijné cesty do cudzozemska, aby zskúmal život a zvlášte hospodárske pomery. Svoje finančné a i árodohospodárske štúdiá i literálne spracoval. Počas absolutistickej äry politickú činnosť zdráhal sa vyvíňovať, ačkoliev ho na toto vtedajšia vláda viackrát vyzvala. Odmietol i administrátorské postavenie stolice stolnobelohradskej. Oženil sa r. 1860., vezmúc si za manželku grófkú Liviu Zichy. Z manželstva tohoto narodilo sa 5 detí: Ferdinand, Aladár, Šarlotta, Livia a Maria Ludovika. Po zpäťvedení účinkujúceho kruhu uhorských municipií volebný okres Vaál kandidoval ho za vyslanca, ale gróf Ferdinand Zichy nechcel byť ablegátom, lež radšej prijal podžupanské postavenie stolice stolnobelohradskej. Pozdejšie napísal o vyrovnaní ostrý článok, pre ktorý ho odsúdili na jedon rok do žalára, na ztratenie komorníckej hodnosti a grófskeho rangu. Nespravedlivý a brutálny výrok tento najprv premenili na izbenný ärešt a o niekoľko týždňov zpäť obdržal svoju slohodu a zatým i grófsky rang. Roku 1865. kráľ vymenoval ho za podpredsedu miestodržiteľskej rady a vtedy začal vývodiaci zástoj v uhorskom politickom živote. Roku 1867. volebný okres Ráczaalmás zvolil ho za svojho vyslanca. Husto sa schádzal

a radil s Francom Deákom. R. 1875. mesto Stolnobelohrad zvolilo ho za svojho vyslanca. R. 1880. neprijal mandát, lež politické udalosti sprevádzal so živou pozornosťou. R. 1884. bol najagilnejším vodcom opozície v snemovni vyslancov proti návrhu zákona o kresťansko-židovskom manželstve. Návrh tento v snemovni veľmožov 10 hlasmi prepadol. R. 1894. počas pojednávania cirkevno-politických zákonov zase on organisoval opozíciu. Cirkevno politické návrhy v snemovni veľmožov síce prepadly, pri druhom pojednávani ale prehnali ich väčšinou jedného hlasu, avšak gróf Ferdinand Zichy ďalej pracoval. Ako známo, založil našu kresťanskú ľudovú stranu, ktorej vodcom bol až do smrti. Horlive pracoval v záujme katolíckej autonómie a bol horlivým apoštolom katolíckeho spolkového života. Kráľ za jeho zásluhy vymenoval ho za svojho skutočného vnútorného tajného radcu, vyznačil ho radom zlatého rúna a r. 1906. vymenoval ho za taverníkusa.

Roku 1909. z príležitosti výročitého dňa jeho 80. narodenín oslavovali ho v celej krajine. R. 1910. svätý otec pápež Pius X. vyznačil ho radom zlatých ostroh; tento rad má na teraz na celom svete len 7 rytierov. V poslednom čase úplne utiahol sa z verejného života a svoj čas trávil zväčša na svojom panstve v Dunaadonyi. V lete r. 1911. po smrti grófa Gejzu Zichyho on sa stal seniorom grófskej rodiny Zichy.

Zosnulý gróf Ferdinand Zichy trpel na zväpenenie žil. Dňa 22. decembra ostal zle, s najväčšou pobožnosťou prijal sviatosti zomierajúcich a všetkých členov grófskej rodiny pozvali

k nemu. V nedeľu na úsvite začala sa agonia a večer o pol 8. hodine usnul v Pánu, Svätý otec pápež Pius X. zomierajúcemu poslal apoštolské požehnanie.

K prítomnému úrivku blahonosného života grófa Ferdinanda Zichyho treba nám ešte to doložiť, že on vždy s celým telom a s celou dušou oddaný bol ako svojej vlasti tak aj cirkve a svojmu náboženstvu. Zriedkavé cnosti jeho aj akými vynikal na celom poli verejného života ako bezúhonný štátnik a horlivý kresťan a katolík, k tomu povzbudily vývodné kruhy katolíckej, aby ku povzbudeniu pokolení budúcnosti a na večnú pamiatku v Pánu zosnulého v hlavnom meste postavený bol skvostný

Pomník.

Cieľom prevedenia tohoto dieľa zostavený bol ihneď výkonný výbor, v jehož zasadnutí s najväčšou oduševnenosťou obetovali:

Pápežskýpraelát krajinský vyslanec	
Ján Molnár	1000 kor.
Svätoštefanská spoločnosť	1000 «
Svätoštefanskej spoločnosti knih-tlačiareň	1000 «
Dr. Alexander Giesswein prl. kan.	100 «
Karol Erdösi správca Štefaneuma	100 «
Dr. Ákos Mihályfy prof. university	100 «
Dr. Alexander Simonyi-Semadam krajinský vyslanec	100 «
Dr. Anton Szebenyi krajinský vysl.	100 «
Dr. Mikuláš Zboray kraj. vyslanec	100 «
Ján Simor sudca na odpočinku	20 «
Árpád Szödényi	10 «
Súhrnom	3630 kor.

Velkodušné príspevky na pomník grófa Ferdinanda Zichyho prijma Kancellária kresťanskej ľudovej strany (Budapest, IV., Ferenc József-rakpart 27.) a Svätoštefanská Spoločnosť (Budapest, VIII., Szentkirály-utca 28/a.) Protektorát podujatia pomníka s najväčšou ochotnosťou prijal jeho eminencia kardinál knieža-primas Klaudius Vaszary.

Pomník grófa Ferdinanda Zichyho teda i v budúcnosti poučovať bude pokolenia, ako treba bojovať za vlasť, cirkev a blaho ľudu, aby v Uhorsku čoskoro znovarodené bolo všetko v duchu Krista Pána.

Prievidzský mandát.

Lojzo Rudnay zložil jeho mandát. Nalakal sa súdobného výroku kráľovskej Kúrie a zutekal pred jeho následkami. Nuž veď on ten mandát nemal ani prijať. Nemal ho prijať ako kňaz a bojnícky praepošt-oltárnik a nemal ho prijať ani ako človek bezúhonného smýšľania a to z tej príčiny, bo to bol mandát tak špinavý a ubrýzganý, že jemu podobného nebolo viac v Uhorsku.

Lojzo Rudnay zložil jeho mandát, bo sa presvedčil, že kráľovská Kúria pozbaví ho jeho ablegátstva a spolu aj odsúdi ho ku znášaniu všetkých útrat, ktoré len on zapríčinil skrze to, že prijal ten špinavý mandát.

Lojzo Rudnay zložil jeho mandát a tým odsúdil sám seba. Zložením jeho mandátu Lojzo Rudnay priznal sa pred celou krajinou, že nemá pochopu o spravodlivosti a ľudskosti, keď prijal taký mandát, o ktorom ako intelligentný človek a kňaz vedel musel, že ho nemôže podržať pre jeho špinavosť.

Lojzo Rudnay zložil jeho mandát a tým vyriekol úsudok i nad tými, ktorí mu dopomohli ku tomuto mandátu. Uznal, že jeho liberálni mungovskí pomocníci pri jeho volbe prevádzali zbojstvá, že volební predsedovia nohami sliapali nariadenia zákonov, že voličov žandármi odvádzali dali z volbišťa, že sa dopustili takých hrozných prečinov, aké v krajine nestávaly sa pri žiadnej volbe.

Lojzo Rudnay zložil jeho mandát, bo nemal smelosti prijať súdobný výrok kráľovskej Kúrie. Týmto označil celé jeho smýšľanie, jeho charakter ako kňaz a občan.

Lojzo Rudnay zložil jeho mandát. Pravda zvíťazila. Toto víťazstvo pre voličov prievidzských ale je hrozne drahé. Veď tie útraty, ktoré kráľovská Kúria prisúdiť mala Lojzovi Rudnaymu, snášať musia teraz voličia kresťanskej ľudovej strany okresu prievidzského, medzi týmito i vlastní jeho farníci. Ubohí títo ľudia nikdy nezabudnú Lojzovi Rudnaymu, že ich tak hrozne ožobráčil.

Lojzo Rudnay zložil jeho špinavý mandát. A keď následkom toho v prievidzskom okrese vypíšu nové volby, nech ani Lojzovi Rudnaymu, ani žiadnemu mungovi ani vo sne nenapadne, aby tam ako kandidát vystúpil. Voličia

prievidzského okresu sú osvedčení kresťanskí ľudáci, ktorí do posledného chlapa s oduševnením už teraz volajú: Nech žije Koloman Brestyenzsky!

Memorandum Katolíckej Ľudovej Jednoty v záležitosti volebnej reformy.

Podelenie okresov.

Hlavným základom volebnej reformy je podelenie volebných okresov. Poneváž obrovskej dôležitosti je táto otázka, vriadí ju treba do kruhu účinkovania parlamentu. Veľmi prirodzená vec je, že pri riešení tejto otázky do ostrého sporu prídu záujmy politických stránok, vyrovnanie týchto záujmov ale previesť sa má len v samom parlamente. Musíme predpokladať, že záujem štátu, ako záujem najzvláštnější vyrovnavajúce bude vplývať na stránky parlamentárne. Poneváž tak veľkej dôležitosti je táto otázka, podelenie okresov preto spojí treba s otázkou volebného práva.

Pokračovanie pri voľbe.

Hodnota celej volebnej reformy, ako sme to vyššie spomenuli, keď bola reč o nestrannosti štátnej moci, závisieť bude od čistoty a dokonalosti pokračovania pri voľbe. Veľkej hodnoty môže byť volebná reforma a neoceniteľné môžu byť aj práva, ktoré sa ňou zabezpečujú, celá ale ich hodnota a cennosť docela nullifikované, zničené môžu byť, zle ustáleným spôsobom, chybného a nie úplne nestranného pokračovania pri voľbe. Preto ako merítko dobrého úmyslu považovať musíme ten spôsob, ktorý tvorcovia tejto reformy vyvolia si ku zabezpečeniu čistoty pokračovania pri voľbe. Veď po mnohých stranách krajiny tak ďaleko sme už prišli, že tam o čistom pokračovaní pri voľbe ani chýru viac není a poneváž ukrivdení voličia nemôžu prísť ku ich pravde, už aj zúfanie opanúvajú ich mysle. Také pokračovanie není teda v záujme krajiny. Je to doprosta falšovanie krajinskej ústavy a stav nadmieru žalostný. A keď aj pri tomto bude pred verejnosťou krajiny ako žalobníci musíme vystúpiť, v záujme pokojného vývinu

v budúcnosti, na každý pád tolko musíme ziať, aby pri tejto volebnej reforme, čistota a nestrannosť pokračovania pri voľbe, nakoľko možno dľa ľudského poňatia, zabezpečené boli zákonom. V cudzemsku najnovšie po všetkých stranách previedli nové reformy volebného práva. Všade bola zabezpečená čistota pokračovania a nestrannosť štátnej moci. V prvom rade toto žiadem aj my. Dôležitejšie je toto ako rozšírenie volebného práva a celá jeho všeobecnosť. Jestli uhelným základom krajiny je spravodlivosť vtedy uhelným základom a oporou parlamentarizmu je čisté pokračovanie pri voľbe a úplné jeho zabezpečenie.

Z tej príčiny teda: Volebný menoslov, úradné medzítka nech zostávajú úradne a v páde trestuhodného pokračovania vinníkov zodpovedne treba pokutovať.

Volebný predseda nech je úradná osobnosť, nestranný štátny úradník, ktorý s auktoritou štátu ztráži nad statočným a čistým pokračovaním pri voľbe.

Vážnosť štátu vyžaduje, aby vinník zodpovedne bol trestaný.

Práva dôverníkov nech sa upevnia zodpovedne vážnosti ich účinkovania pri voľbe.

Nech zakázané je upotrebovanie každého druhu odznakov, zástav a podobne aj ústavných kelčíkov akožto pokusov proti slobodnému rozhodnutiu sa voličov, bo ďalšie trpenie týchto vecí nemá príkladu vo vzdelaných štátoch Európy.

Konečne k posúdeniu volebných záležitostí vyniesť treba nový zákon.

Do pozornosti malých roľníkov.

Velkobélický gazdovský kruh upozorňuje malých roľníkov, ktorí pod jarné siatie superfosfát alebo chili sanitru potrebovať budú, aby sa čím skorej o toto uňho hlásili a aby šikovanie umelého hnojiva neodkladali na ostatné dni jarné, keď sa má už do zeme siať, lebo keď sa oň neskoro hlasia, príhodí sa môže, že ho neskoro dostanú. Velkobélický gazdovský kruh behom roku 1911. pre malých roľníkov 23 vagónov umelého hnojiva objednal, skrze čo malým roľníkom sošporoval blízko 5000 kor. a k tomu nie falošný umelý hnoj im objed-

nal — jako to mnohokrát robia na vidieku židovskí agenti — lež dostali opravdový umelý hnoj. Gazdovský kruh aj na budúce zdarma objedná superfosfát, za čo ani poštové útraty vynahradiť nežiada, len aby huncutstvá židovských agentov nemožnými učinil a malých roľníkov k tomu mal, že by bez upotrebenia superfosfátu role svoje nenechali. Keď každý metrický cent úrodu len o 10 korún zvýši, už je hodno superfosfát upotrebiť. Ktorí ale superfosfát už od viacej rokov pri sejbe do zeme dávajú, tí vedia, že jeden metrický cent o mnoho viac užitku donáša ako 10 korún. A preto kto ešte ani teraz so superfosfátom ne-seje, ten pre svoju hlúposť a skúposť ročíte o značnú summu peňazi sa oškoduje. Lanajší rok bol suchý a tak superfosfát, pokiaľ sa celkom roztopil nemohol, ani tak neúčinkoval, jako účinkovať mal, keby bolo viac pršávalo. Lež i tak výsledok bolo poznať tam, kde sa roľa so superfosfátom potrusila. Odporúčame, aby si roľníci len 18 percentový superfosfát dali šikovať, čo najedno vynde, bo 18 percentového superfosfátu menej treba ako 16 percentového.

Ceny sú tie isté, čo aj predtým boli v nitrianskej, trenčianskej a prešporskej stolici keď sa objedná celý vagón, vtedy aj s frachtou

1 m. c. 16 % superfosfátu koštuje 7 kor. 76 h.
1 « « 18 % « « 8 « 73 «

Kto si dá menej objednať ako jeden vagón, ten za

1 m. c. 16 % superfosfátu plati 8 kor. 25 h.
1 « « 18 % « « 9 « 25 «

V tekovskej, hontianskej a zvolenskej stolici pri objednaní celého vagóna za

1 m. c. 16 % superfosfátu plati 7 kor. 93 h.
1 « « 18 % « « 8 « 90 «

Jestli sa menej objedná ako jeden vagón, vtedy aj s frachtou

1 m. c. 16 % superfosfátu koštuje 8 kor. 50 h.
1 « « 18 % « « 9 « 70 «

Pre spišskú stolicu ceny sú nasledujúce:

I.) Pri objednaní jedného vagóna:

1 m. c. 16 % superfosfátu koštuje 8 kor. 07 h.
1 « » 18 % « « 9 « 08 «

II. Keď si dá menej objednať ako jeden vagón, vtedy

za 1 m. c. 16 % superfosfátu plati 8 kor. 56 h.
« 1 « « 18 % « « 9 « 58 «

Z tohoto vidieť, že umelý hnoj o mnoho viac koštuje, keď sa ho dá doviesť menej ako jeden vagón. Do jedného vagóna vmestí sa 105—155 metrických centov. Preto aj odporúčame, aby sa občania jednej obce shovorili a tak dali si doviesť najmenej jeden vagón, obsahujúci 100 metrických centov. Tu musíme poznamenať, že pri objednaní celého vagóna na mnohých železničných staniach, pod titulom «míta» plati sa ešte o 3—4 koruny viacej. A tak kto objedná ku príkladu v nitrianskej stolici 100 metrických centov 16 percentového superfosfátu, ten miesto 776 korún bude platiť 779 alebo 800 korún, A tak aj patričný objednatel od každého metrického centa nech pýta 7 kor. 79 h. alebo 7 korún 80 halierov.

Kto sa u gazdovského kruhu o umelý hnoj hlásiť bude, ten nech **zreťedľne** napíše:

1. Jako sa volá? — 2. Kde býva. — 3. Kde je ostatná pošta. — 4. Kde je jeho železničná stanica. — 5. V ktorej ulici býva. — 6. Koľko metrických centov žiada. — 7. Koľko grádový superfosfát chce mať, či 16% alebo 18% — 8. V jakých vreciach sa mu má poslať či v 100 a či v 75 kilových vreciach. (50 kilové vrecia košujú 20 hal.) — 9. Na ktorý čas žiada superfosfát.

Keď sa u nás ku príkladu o 100 metrických centov superfosfátu hlási taký, ktorého ešte neznáme, ten dobre urobí, keď na list dá si uderiť rychtárovú pečat, čím dokazuje to, že patričného zná a že v tej obci býva. Chli sanitra (salétrom) nemá istú cenu, to závisí od kursu na burse a následkom toho mení sa medzi 26—28 korunami.

Že superfosfát jako sa má upotrebiť, to už zväčša každý roľník vie. My len to odporúčame, že pod ovos, jačmeň, datelinu, lucernu najmä ale pod *cukrovú repu* aby sa superfosfát nakolko možno na sňah potrusil a vtedy istotne bude účinkovať. Len na tie role neodporúčame na sňah potrusiť supertofsfát, ktoré sú na brehoch a kde rozpúšťajúca sa sňahová voda nevsiakne do zeme, ale následkom veľkého zpadu ztečie,

tam potom zmyla by aj superfosfát a tak žiadneho užitku by neprinesol. Z 18 percentového superfosfátu na 1200□ siah dosť je 150 kgr.; zo 16 percentového treba vysiať 200 kgr.

Listy prosíme adresovať takto: **Gazdakör Nagybélic, Nyitramegye.**

Nagybélic, 26. jan. 1912.

Predsedníctvo Gazd. Kruhu.

Neslýchaná lož. — Socialdemokratické blbstvo.

Na vianočné sviatky prítomný som bol na jednej porade socialdemokratov. Páni súdruhovia tak mienili zasvätiť najväčší sviatok kresťanstva, v ktorom itak neveria, že na poradu síšli sa v jednom šenku.

Ja častokrát chodievam medzi súdruhov, bárs ani najmenej nesúhlasím s nimi, lež obznámiť sa chcem s ich zásadami, abych sa s nimi mohol do hádky pustiť.

Na vianočnej porade, súdruh rečník vyvolil si za predmet svojej kázne, vykladať význam Vianoc pre proletariát. Aký to pochop, aké to myšlienky! Aký blúd! Tak zpotupiť a zohydriť Vianoce, prevyšuje rozum ľudský. Tak rečníť o narodení božského dieťaťa, ako ten súdruh rečník, môže iba zlomyselný a hlúpy socialista. Betlehenskú udalosť vyhlásil za vymyslenú bájku. O cirkve vyniesol ten rozsudok, že zotročila ľudstvo, pozbaviac ho samostatnosti a úprimnosti. O kresťanskej spoločnosti tak sa vyslovil súdruh rečník, že vraj zničila rodinný život, vzala matky deťom a deti matkám, nahňala ich do fabriek, z otcov však zrobila otrokov, dajúc im zníženú mzdu. Vianoce vraj nenie sú sviatky radosti, lež skorej žalosti.

Reč svoju súdruh s týmto zakončil: «My proletári až vtedy budeme mať vianoce, keď na troskách dneskajšej skrivodlivej spoločnosti zaskvie sa víťazná zástava socialdemokracie.»

Prítomní súdruhovia hlučne prizvukovali rečníkovi, po čom ten skočil zo stola, na ktorom držal kázeň a sadnul si k naplnenému poháru.

Mňa reč súdruhová rozhorčila, lebo ozaj veľa hlúposti potrepal, Ja som premýšľal nad jeho slovami, posluchači však nie, lebo veď

boli to ľudia nedoučení a socialdemokratickou gebulou omámení. Kde je ten rozumný človek, ktorý by uveril, že narodenie Ježiša Krista nezapríčiniť žiadnu premenu na svete. Ten blupák ale, čo chcel byť rečníkom, zapieral to, ba zavrhnul učenie Ježišové, mluviac, že na svete iba vtedy bude dobre sorganizovanému robotníctvu, keď zvíťazí nad včulajšou spoločnosťou a utvorí štát nový, dľa zásad socialdemokratických spravovaný a riadený.

Čo je to? Či nie lož a blbstvo? Takto len blázon trepe do sveta, ktorý ponatia nemá o dejepise sveta, ktorý sa nič neučil a ktorý ani len vety nezná z učenia Kristovho. Veď sú učenci, filozófi, ktorí nové pravidlá, nové názory stavajú, lež učenie Kristove neznížia, nepofalšujú a nepotupia, ako ho môj rečník (?) súdruh potupil a pofalšoval. Nuž či pohanstvo viac dalo robotníctvu, ako kresťanstvo? Aké že bolo postavenie robotníctva v dobe pohanstva a aké je ono teraz? Kde bola láska, kde bratstvo? Kde bola sloboda? Boly to vtedy všetko neznáme pochopy. Aká však zmena sa stala, keď sa Kristové učenie rozšírilo! Nastal nový svet, nové smýšľania, nové tvorby. No, že by tieto socialdemokracia prevýšila, že by viac lásky a slobody poskytla ľudstvu, to nikto ne-uverí, iba prapiaty neverec a ohlúpený socialista.

Nuž a čo povedať o socialistickej spoločnosti, ktorá má spásu priniesť robotníctvu, ako to súdruh rečník (?) vykladal? Vyrovná-li ona rozdiely a protivy, ktoré spatrujeme v terajšej spoločnosti? Uspokojí-li ona každého člena toho nového štátu, revolucionárskeho? Nebudú v ňom slabí a mocní, bohatí a chudobní, slobodní a potlačení?

Súdruh rečník tvrdil, že všetci budú jednako majetní a slobodní. To ale neni pravda. To je vec nemožná, slúži to iba ku mámeniu nevzdelaných a ľahkoverných robotníkov. V tej hlásanej rovnosti neveria ani sami vodcovia organizácií, bo veď už aj včul oni majú moc u seba. Oni sú páni, oni rozkazujú robotníkom. Oni vyberajú rôznu daň od súdruhov. Či nenie rozdielu medzi kresťanskou spoločnosťou a medzi organizáciou súdruhov? Je a náramne veľký. Či nenie rozdielu medzi zásadami kresťanskými a učením červených socialistov?

Tento rozdiel nevidí iba slepý a zcela ohlúpený. Potom, čo vznešeného a potešiteľného je najemä v učení socialistov? Zhola nič. Je to sama sebeckosť, surovosť, nenávisť a planosť. So zpuštlým a zatvrdlivým srdcom nemožno utvoriť dačo veľkolepého, čo by oblažilo ľud chudobný. Kristus na fundamente lásky vybudoval svoje kráľovstvo, v ňomž on bol najchudobnejším. Socialdemokrati mečom a ohňom chcú utvoriť štát v ktorom budú dve triedy: mocní s nadprávami a bohatstvom. To budú vodcovia; slabí, otroci, to budú robotníci.

Súdruh rečník (?) i to tvrdil, že kresťanstvo zničilo rodinný život. Že vraj zahnilo rodičov a deti do fabrik a dieleň.

Nuž to je tiež iba hlúpa fráza. Aký spoločenský a rodinný život panoval pred príchodom Ježiša Krista? Ako nazívali pohani? Ako nakladali s ich poddanými?

Nuž a kto vyslobodil človeka z pohanského otroctva? Nuž a ženu kto povýšil? Kto ju učinil rovnoprávnou s mužským? Ježiš Kristus. Áno, to v betlehemskej maštálke narodené božské dieťa. Že vraj nezaničily rozdiely a protivy. Že sú chudobní a bohatí, mocní a potlačení, tomu nie je Kristus na príčine. To zlo ale, čo na svete panuje, ani socialisti nenapravia. Ježiš Kristus vykonal dielo veľké. Ukázal cestu, po ktorej kráčajú, každý človek najde svoju blaženosť.

A keby sa ľudstvo Jeho učenia prísne pridržalo, nejestvoval by socialdemokratizmus a netupil by nikto Vianoce, najslávnejší to sviatok kresťanstva.

Ondrej Hladky.

Planý hospodár.

Tak biednu súvahu z obchodu minulého roku nesostavil ani jedon hospodár ako v akej krajinskému obyvateľstvu účtuje ministerpredseda Khuen-Héderváry. On je hlavným hospodárom pri spravovaní krajiny. On má pracovať na tom, aby zaklúčil s čím väčším osobom. A hľa, nie osov vie preukázať, lež deficit, čo je znakom toho, že zle šafáril. Veľa mrhal a neusporil nič.

Pamätajme sa, s akým jásotom vítali a pozdravovali Héderváryho verní jeho mungovia na úsvite minulého nového roku. Dezider Per-

cel tlumočil hold mungov u hlavného hospodára vládnej strany. Jako sa vystatoval s ohromnou väčšinou tejto strany! Aké dythiramby prepevoval o hlavnom hospodárovi, ktorý tak šťastný bol, toľkých mungov kúpiť na volebnom jarmoku krajinskom.

Aj Héderváry až tak pučal od sľubov. S tým a s tým chcel obohatiť Uhorsko. Vychvaloval sa, že čo on všeličo utvorí s jeho gárdou mungovskou. A hľa, uplynul rok a z tej veľkej práce strany Héderváryho ostal iba ohromný deficit a o lisklavých sľuboch jeho, dokázalo sa že boly iba mydľová bublina.

Obchod Héderváryho teda veľmi plano išiel v tomto roku. Stojí on blízko krachu. Deficit a deficit. A ako sa objavuje v krajinskom rozpočte, tak je istý v programme strany vládnych mungov. Veď strana táto zhola nič nevykonala, nič nepracovala. Jednostajne tárali tí pánovia o práci, lež o ich činnosti ani stopy neni ani v štátnom, ani v občanskom, ani v sociálnom živote. Nič nenabudovali, nič nenagazdovali. Natolko šli v ich lenivosti, že sami sa priznali že minulý rok bol jalový. Výrazu dal tomu i Alexander Plósz v jeho reči, v nejž Héderváryho na nový rok pozdravil.

Či to nenie haňba? Väčšina, akej iba starý Tisza mal, nie je práce schopná a nevie preukázať ani najmenší výsledok. Na kiego befaha je nám taká strana? A že strana práce. Vidieť chceme toho munga, ktorý minulého roku pracoval. Veď ani krajinský rozpočet nevedela vláda na sucho doniesť, lež nútená bola žobrať o indemnitu. Nuž a s vojenskými predlohami ako je? Ponížil sa musela vláda pred opozíciou a žobrať od nej mier. Keď ale tie predlohy znovu prídu ku pojednávaniu, Justhovci obnovia obštrukciu a Héderváry znovu musí šampaňským napájať mungov, aby ich pohromade udržal.

Tam je volebné právo, ktoré od dávna hľadá prístup do krajinského domu, toho ale laká sa strana mungov. Riešiť treba zpuštlé pomery Horvátska. Sila sociálnych otázok od dávna čaká na rozriešenie.

Práce je veľa, lež pracovníkov nikde. A práca táto už minulého roku mala byť vyba-vená. Héderváry ale miesto toho z lanajšieho šafárenia sostavil takú súvahu, pre akú haňbiť

sa môže. Iného pokladníka pre také šafárenie vyzdvihli by z úradu.

Hej, veď keby ľud slobodne mohol voliť, ver že by za minútu netrpel v službe takeho, aký je Héderváry.

Záhorský.

Naši ministri.

Človek, keď chce byť odborníkom v daakej vede alebo v daakom umnení, musí sa tomu priučať. Kto chce byť priemyselníkom, musí začať s učňovstvom a až po rokoch bude z neho majster na svoju ruku. Tak je to i s kupcom, s pravotárom a s kňazom. Všetkému sa musí človek priučať, iba k ministerstvu nie. Na niekoho usmeje sa slniečko, keď je trochu odvážlivý, vysokomyselný, má protekciu, vie sa zahrať na pána, má priateľov, na nichž opierať sa môže, keď sa vie líškať istým viedeňským kruhom, ktoré vplyv majú na Uhorsko a ktoré riadia a spravujú našu politiku, hneď sa môže hlásiť za ministra. Tak to bolo od starodávna a bude až do tedy, zakaiaľ Uhorsko spojené bude s Rakúskom.

Koloman Tisza bol na to živým príkladom, ako môže uhorský politik ministrom ostať. Bol tuhým kurucem a hľa, jaknáhle usmiala sa naň milosť najvyšších kruhov viedeňských, ostal takým «švarcgelbom», ako keby jeho krstným otcom bol býval cisársky lakaj «Smólen Tóni».

Nuž a Bánffy nesklonil svoju šíju pred viedeňskou nadvládou? Kalvín s hrubým krkom. Potomok bývalých sedmohradských kniežat a zaťatý šovin. Jaknáhle ale dostal pozvanie na ministerpredsedníctvo, hybaj, zavesil buzogáň medzi hrdzavé železo a služil Viedni pokorne.

A veru v tom čase nemal štátoprávnickej vedy, ani za náprstok, lenže bol prefíkaný a vedel výborne voliť vojskom, žandarmi a patentovanými volebnými predsedami.

Nuž a o Hédervárym kto môže tvrdiť, že je diplomata, učený minister?

Nikto! Predsa ale chytil sa za ministra. Z toho nasleduje, že minister nemusí byť odborníkom vo svojom resorte. Dosť, keď ho prezývajú ministrom. Veď má kolo seba referentov, triednych radcov, štátneho sekretára. Obyčajne

títo sú rozumom patričného ministra. Tam máme Ladislava Beöthyho, ministra kupectva a premávky. Bol föišpánom v Bihari, hniezde to Tiszovcov. Možná vec, že z neho bol by býval šikovný administrátor stolice. Je on ale dôverníkom Štefana Tiszu. Prirodzená vec je, že všemohúci Tisza prinútil Héderváryho, aby Beöthyho vymenovať dal za ministra. Tak ostal Beöthy ministrom kupectva a premávky. Že nenie odborníkom vo svojom resorte, s tým je i on sám na čistom. Nuž ale čo má vedieť jedon minister? Na čo by boli jeho referenti a štátny sekretár? Tí vypracujú reč pre ministra, keď sa pojednáva o jeho torbe a vec je dokonaná.

A čo sme písali o Beöthym, to isté stojí o ministrovi kultu a o jeho kollégovi Serényimu, ministrovi orby. Tento posledný je merkantilista. Možno, rozumie sa do kupeckých záležitostí, predsa ale prijal torbu hospodárstva, bárs sa tomu toľko rozumie, ako sliepka pivu. V takom agrárnom štáte však, aký je Uhorsko, minister orby mal by byť odborníkom. Pán Serényi ale povie reč v krajinskom dome, v nejž nasľubuje hory-doly. Vydá daaké heslo, ako to lanskeho roku urobill keď sa vyslovil, aby naši hospodári viacej dorábali a bolo po všetkom. Od toho hesla veru nepovznieslo sa naše hospodárstvo. Ba zaostali sme viacej ako balkánske krajinky.

Nuž hľa, takto vyzerá tá vláda, ktorá utvorila stranu národnej práce. Žiaden život, žiadne hnutie nebadáme. Preto sme žobráci. Naša vláda nezná čo je práca. Nahliadnime do krajinského domu, keď sa o tých najväznejších záležitostach pojednáva, koho tam nespatriíme? Stranu národnej práce.

Nuž ale, akí ministri, taká strana.

Fatranský.

Bratia Katolíci! Čítajte a predplácajte len v čisto katolíckom duchu písané noviny. Takéto noviny sú «Kresťan». «Kresťan» už cez XVIII. osemnásť rokov bráni našu cirkev, zastáva našu svätú vieru a zmužile bojuje za všetky oprávnené záujmy Slovákov. Presvedčeny kresťan číta a predpláca len «Kresťana».

POLITICKE CHYRY.

Z kresťanskej ľudovej strany snemovej.

Kresťanská ľudová strana snemová z príležitosti a na pamiatku odumretia zakladateľa jej, grófa Ferdinanda Zichyho vo štvrtok 11. januára o 7. hodine večer vydržovala zasadnutie. Krajinskí vyslancovia kresťanskej ľudovej strany v úplnom počte a mnohí vonkajší členovia súčastnili sa v tomto zasadnutí a dojatí dali výrazu hlbokému zármutku nad odchodom zakladateľa strany a vodcu katolíkov Uhorska.

K politickému rozpoloženiu.

Ministerpredseda gróf Khuen-Hederváry už od dlhšieho času trpel na oči a minulý týždeň bol operovaný. Operácia sa pošťastila, ministerpredseda ale na čas zdržovať sa musí práce a z tej príčiny hatený je činnú účasť brať v politike. Tým rezkejšiu činnosť vyvinujú ale poprední mungovci. Silou-mocou prehnat' chcú v sneme predlohu o zbrannej moci. Zamýšľajú upotrebiť i najkrutejšie prostriedky, len aby zvdáčili sa mohli viedeňským kruhom. Liberáli ako vždy tak aj prítomne pracujú len pre Viedeň a nedbajú o to, že je to na náramnú škodu krajiny. Ostatne celá tá mungovská strana národnej práce je veľmi čudnej politiky strana. Kdekoľvek sa organizuje, nikdo to nerobí ako strana pracovná, lež predstavuje sa všade ako strana 67. vyrovnania. Robí to s tým figlom, aby ku sebe privábila prívržencov strany 67. Veď ale obecenstvo krajiny náležite zná už celú tú stranu národnej práce a vie, že je splátnaná z dešperátnych liberálov, z nenasýtených židov a z bezbožných slobodných murárov. No takejto zvlášte nebezpečnej strany varovať sa má v prvom rade kresťanský ľud slovenský.

Ostane zdá sa, všetko pri starom.

Samuel Hazai minister honvédstva krajinskému snemu strojí sa predostref predlohu o kontingente rekrútov. Je to znakom toho, že nedôveruje v tom, že predloha o zbrannej moci

prijatá bude v snemovni. V tomto páde ostane všetko na starom aj s kontingentom rekrútov.

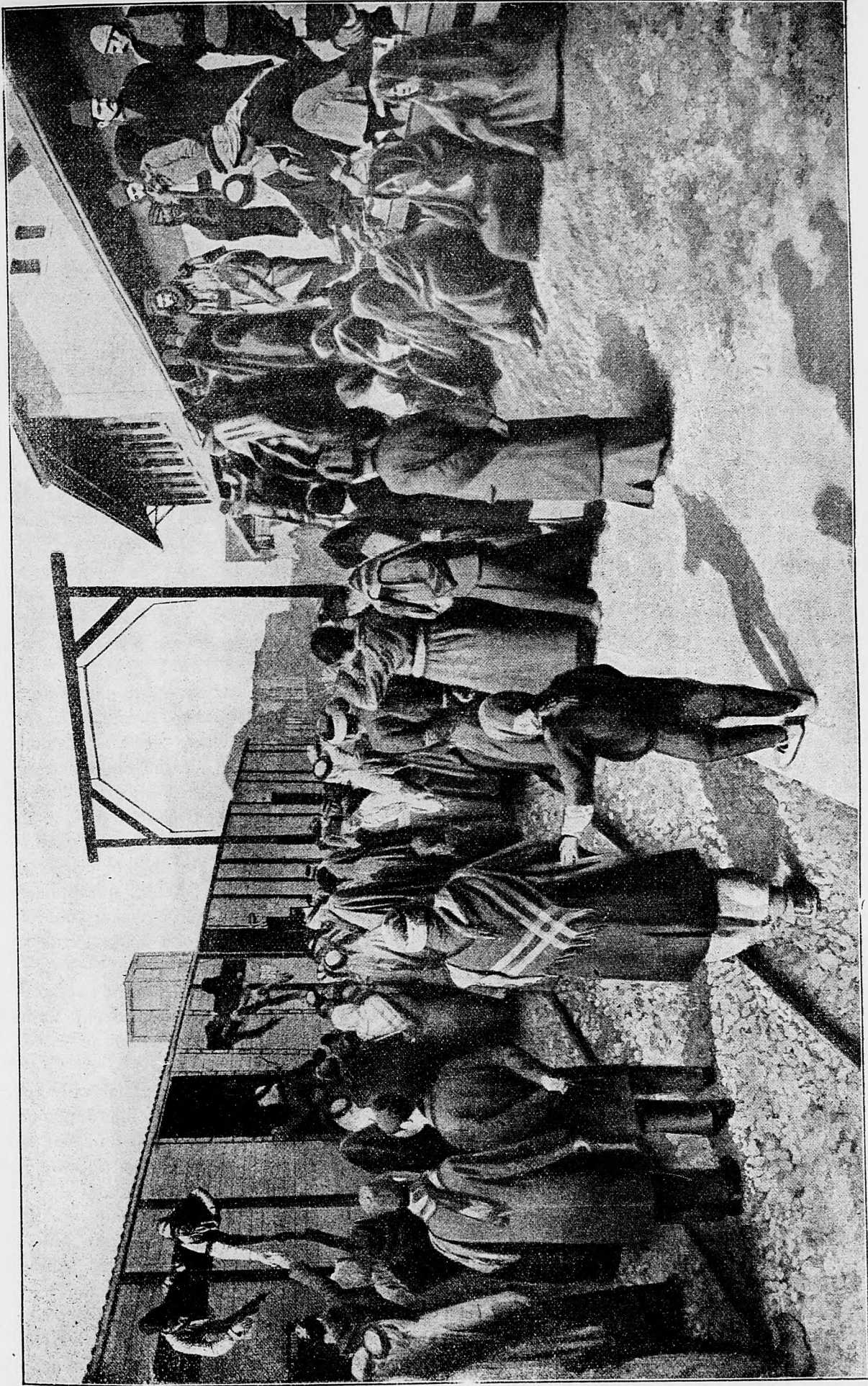
Ako sa opálil Lojzo Rudnay?

Naľakal sa Lojzo Rudnay a to hrozne, že kráľovská Kúria pre jeho mandát odsúdi ho na smrť alebo aspoň na zaplatenie všetkých útrat Mal zlé svedomie a preto sa ponáhlal zložiť jeho mandát. V záležitosti tohoto mandátu kráľovská Kúria pojednávala v zasadnutí 9. januára. Predseda kuriálnej rady Emil Zachar zahájil pojednávanie a oznámil, že od Lojza Rudnayho prišiel list, v ktorom dáva na vedomie, že zložil jeho mandát. Kuriálny súd za tým po prevedenom pojednávaní petíciu odvrhol a odsúdil: peticionantov na zaplatenie 24 tisíc, Rudnayho, Chemeza a Knoglera ale na zaplatenie 11 tisíc korún. Keby to bol Lojzo Rudnay vedel, nebol by zložil jeho mandát. Mal ale zlé svedomie a preto sa opálil.

Z CUDZOZEMSKA.

Taliansko-Turecká Vojna. Talianská flotta chystá sa zase ku novej akcii. Na toto v Ríme z toho uzatvárajú, že knieža z Abriuzzu, ktorý dostal na dva týždne urlaub, obdržal telegrafický rozkaz, aby naskutku vysadol na loď a v Tarente prevzal veliteľstvo nad križujúcou flotou. V Carihrade minule vznikly nepokoje. Nastala i kríza viády. Vládna kríza v Turecku je už riešená, nakoľko velvezír baša Said definitívne zostavil svoj kabinet. Z predošlých ministrov viacerí podržali svoje torby. Velvezír baša Said je odhodlaný, že návrh zákona o revízií ústavy znova určí na denný poriadok a jestli návrh bude odmietnutý, zase sa poďakuje.

Revolúcia v Číne. Predseda čínskej republiky dr. Sunjacen 2. januára večer o 6. hodine slávnostne vtiahol do hlavného mesta čínskej republiky Nankingu, kde ho 10.000 vojakov s radostnými výkrikmi a 21 výstrelmi z kanónov vívalo. Sunjacen v stredu predpoludním prevzal dočasnú vládu a složil prisahu, že terajšiu dynastiu pozbaví trónu, zpäťvedie pokoj a vládu utvorí zo zastupiteľov ľudu. Akonáhle sa toto stane, zriekne sa predsedníckej hodnosti, aby

Odehod tureckych vojakov na tripolisské bojište.

sa mohla previesť voľba definitívneho predsedu. Prvým úradným skutkom dočasnej vlády bude, že zreformuje kalendár, tak že prvý deň roka odteraz i v Číne pripadne na 1. januára.

BESEDNICA.

Dvaja bratia Sivoňovci.

Odmenou vyznačená rozprávka.

Napísal: Ondrej Kriston.

Podpalač.

S úzkostlivými citami pobral sa Peter Sivoň v sobotu popoludní smerom k Sliepkovej. Bol chudák bledý, ako stena. Šiel pešo. Ani nie riadnou cestou, lež cez lúky, polia a úhory. Keď videl človeka, zďaleka ho obišiel.

V ceste si dopodrobna rozmyslel, čo a ako urobí. Zo Sliepkovej ide večer okolo 9. hodiny osobný vlak do Stehlikova. Keď počuje, že sa blíži vlak ku Sliepkovej, vtedy vstrčí chytro horiacu sviažku do sennej kopy, potom ale cez úhor ponáhla sa na železničnú stanicu — veď leží blízko — vymení karôtku a sadne na vlak. Tak, že kým kopa začne horeť, on bude už na vlaku do Stehtíkova. Jestli sa ale strhne vetor, vtedy ani za všetky poklady sveta kopu nepodpáli. Ešte sťastie, že je ticho.

Medzi krovinou, v hústine po krajoch priekopy, čakal skrytý na príchod vlaku. Tak sa učupil, že temer počul trávu rásť. Odrazu — bol už dosť tmavý večer — počuje z ďaleka hrmot vlaku, čo v dedinskom zátiší z veľkej diaľky sa ozývalo. Hrmotať, klopať začalo i jeho srdce. Opatrne vyšiel z úkrytu. Poobzeral sa, či nie je v blízkosti nejaký človek? Nebolo nikoho. Či nepovstal nejaký vetrik? Ani lístok sa nepohnul. Najväčším hlukom bolo klopanie jeho srdca. To trepalo, ako na prázdno pustený mlyn. Prikradnul sa k drevenému parkanu zahrady. Nazrel cez škáru. Videl že už niet ani veľa sena v kope. Škoda teda nebude tak veľká. I to vedel, že po dvore potlká sa pes Bočko. Opáčil si vrečko, má li v ňom kúsok chleba, ktorý pre Bočka doniesol. I druhé vrečko, sú-li mu pri ruke zápalky. Vždy viac a viac bolo počuť dunenie vlaku.

Ešte raz mu blysla hlavou myšlienka, že teraz pácha zločin! Nie neurobí to. Lež temer pred očima videl posmešnú, opovrhujúcu tvár Pavla Malinského... Hrmot vlaku sa blížil. Peter vyškrabai sa na plot. Opatrne, potichu. avšak Bočko predsa ho zaňuchal. Zabrechajúc, pribehol k nemu.

— Bočko! Bočko! — volal naň Peter len tak pošepky a hodil mu kúsok chleba.

Bočko na známy hlas lichotivo pokrútil chvostom hltave sožral podhodený chlieb. Teraz Peter Sivoň prehodil sa rýchle cez plot, vzal za hrsť sena, ukrútil sviažku, zapálil ju a traslavou rukou vopchal do kopy a potom posmelujúc sám seba, vzdychnul:

— No teraz už nazpät, čím rýchlejšie!

Ale jako sa obrátil, nuž — nuž vidí pred sebou brata Janka.

— Ty si to. Peter? Čo robíš, pre Boha?!

Pri týchto slovách vytiahol Janko sviažku z kopy, zadlával ju.

Peter ale citil, že mu klesajú nohy a z očí že mu vyhrkly slzy. Vrhnuť sa pred brata a s ľútosťivým plačom, zalamujúc rukami, prosil:

— Janko, odpusť mi, jestli možno!

Zmäknul chudiak, ako vosk.

Janko nijako nerozumel, čo videl a čo počul. Jeho vlastný brat mu podpaľuje vo dvore? Nie, to nemôže byť ináč, len tak, že chudák Peter pravdepodobne blaznie. Opýtal sa ho útrpným hlasom:

— Však ver' Peter, tebe je volačo?

— Veľmi, veľmi ma bolí — odvetil Peter — lebo hľa, stal som sa lotrom, podpalačom, zločincem. Tým ma učinila socialdemokracia. Tým ma spravili moji chýrni súdruhovia!

Horko plakal teraz zronený, ináč mohútny, silný chlap, jako malé dieťa. Len sa mu tak valil z duše od mnohých dní sosbieraný žiaľ a všetka horkosť dlhého zápasu so sebou. Keď sa konečne trochu uspokojil, rozpovedal Jankovi celý prípad.

— Zlý je to veru človek ten Pavol Malinský — poznamenal Janko. — Včera som dostal jeden list. Nebol podpísaný nikto, ale najskôr on je majstrom i tomu. Stálo v ňom, že socialisti nezabudnú mi rychtársku voľbu. Preto v sobotu večer dobre bude záhumnie a záhradu držať pod očima. Však ti ráno ukážem list.

Peter sa len čudoval na tomto veľkom podvode. Tam ho vohnal do toho ten čertovský Malinský — a tu vopred oznámil jeho čin. Lebo je isté, on poslal ten list.

Keď dvaja bratia dobre pretriasali vec, obkľučil ich pokoj odpustenia a polepsenia. Janko zavola Petra k sebe na noclah. Sladko im padnul sen, zvlášte ubolenej hlave Petrovej, ktorý už od viac dní sotvo môhol niečo spať pre pobúrené svedomie.

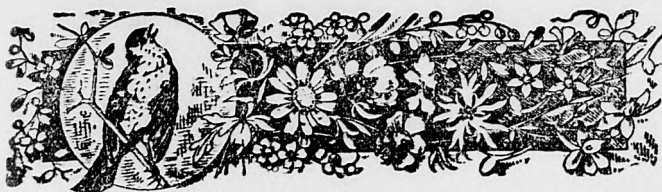
Ráno vytiahol Janko otázocný list.

Peter ho pozeral, pozeral, Písmo bolo premenené ale však preto poznal fahy súdruha Malinského. Ved mu bolo známe jeho písmo.

— Nedal by si mi tento list, Janko?

— Dám ti ho vďačne. I túto jednu knižočku by si mohol sebou vziať, Peter. Poznáš z nej, akí sú to vlastne ľudia: Malinský a ostatní. Dal mu sošif, ktorý dostal od starného farára.

(Pokrač. nasl.)

CHYRNIK.

Všetkých ctených čitateľov «Kreštana», ktorí s predplatkami svojimi v podlžnosti ostali, uctive vyzývame, aby nám podlžnosť s obratom pošty odoslali a predplatok na bežiaci rok ochotne obnoviť si nezťažovali.

Zdravotný stav jeho veličenstva kráľa je stále znamenitý. V sobotu a v nedeľu, totiž 6. a 7. januára jeho veličenstvo o 7. hodine ráno slyšal sv. omšu v schönbrunnskej kaplnke a za tým vybavoval riadne štátne záležitosti.

Svätý otec pápež Pius X. za novoročné telegrafické pozdravenie arcikniežafa a dediča trónu Franca Ferdinanda poďakoval sa vlastnoručne písaným listom. Mikulášovi, kráľovi Montenegro na novoročné pozdravenie odpovedal telegrafické: Ďakujem za srdečné blahoželanania. Modlím sa za pokoj. Pius X.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August Fischer-Colbrie 6. januára vo sviatok svätých troch Kráľov prijal deputáciu tunajšej Katolíckej Ludovej Jednoty, ktorá z príležitosti nového roku vyslovila mu svoje blahoželanania a spolu podala mu zprávu, že počet členov Jednoty z 1000 poriastol na 2000. Osvietený pán biskup veľmi sa tomu tešil, že Katolícka Jednota mohútne sa zmáha a povzbudzoval prítomných ku ďalšiemu účinkovaniu v záujme Jednoty. Dr. Ján Csizsárik bývalý tunajší profesor bohoslovnia, prítomne cirkevný radca pri vatikánskom konsuláte v Ríme, vymenovaný je za kanonika veszprimskeho, čo veľkú radosť zapríčinilo v celom biskupstve košickom. Ondrej Kozora, praelát kanonik a mestský farár s koncom roka peknú kázeň držal v sídelnom chráme biskupskom. Spolok katolíckych tovaryšov ako aj spolok kresťanských socialistov s koncom roka 31. decembra s veľkým úspechom vydržovali rok zaključujúce slávnosti. Vo sviatok Zjavenia Pána vo všetkých chrámoch vydržovaná bola offera na missie afrikánske. V čitateľnom katolíckom kruhu 7. januára, za prítomnosti četného obecnstva vydržovaná bola prednáška s názornými obrazmi, ktorých predmetom bol svätý otec pápež Pius X.

Chýry zo Šariša. Prešov: Pre údov spolku prevelebnej Sviatosti Oltárnej a Kongregácie Marianskej od 29 do 31. decembra odbavované boli duševné konferencie, na ktorých súčastnili sa mnohí aj z okolia. Na fundáciu zvečnenia pamiatky veľazaslúženého blahej pamäti grécko-katolíckeho biskupa dra Jána Vályiho soshieralo sa posiaľ 880 korún. — Horlivostou dra Ju-

liusa Holénia hlavného lekára mestského, v špitáli mestskom usporiadaný bol pekný vianočný stromček, pri ktorom kaplán Franc Paskovics peknou rečou tešil nemocných, po čom medzi nimi rozdelili vianočné dary. Päťkostolská akadémia svoju mienku o volebnom práve ministerstvu sdělila v tom smysle, aby šarišská stolica dostala len dva volebné okresy. To by ozaj veľmi málo bolo. — Jedna z mestských kasárni stojí prítomne prázdna, čo všeliakí nezbedníci k tomu upotrebujú, že na stavaní vybijajú okná a zvädzajú tam všeliaké nesyváry. — *Bardijov*: V slúžnovskej kancelárii vyvážajú tu ozaj čudné veci. Už je dávno po volbách a ešte vždy prenasledujú tých obohých voličov, ktorí hlasovali na kandidáta kresťanskej ľudovej strany. Najnovšie jedného kaplána odsúdili na 50 korún, bo v čas volby v jednej obci shováral sa s ľudmi a že to predbežne neoznámil slúžnovstvu. Pokračujte len tak i ďalej, je to skutočne olej na oheň. — *Nagysáros*: Vzdor podžupanského nariadenia aby v nedeľu a vo sviatok krémy zatvorené byly, ostáva všetko na starom, toho dôkazom je tá bitka, ktorá 26. decembra bola v tunajšej krčme v noci medzi 10—11. hodinou, pri čom viacerým prebili hlavu. — *Kajáta*: Ludvik Majlun tunajší r. k. učiteľ 19. decembra zomrel po krátkej nemoci. Pochoval ho okresný vicedekan Matias Sallai za prítomnosti okresného duchovenstva a učiteľstva. Po nebohom ostala zorkmútená manželka s dvomi sirotami. *Paloncza*: Augustin Richtaresik tunajší horlivý farár 26. decembra utvoril tu Katolícku Ludovú Jednotu so 110 členami. Toto skutočne za príklad slúžiť môže aj druhým obciam. *Lófalu*: G. Galyovszky tunajší farár, pre chorľavosť odobral sa na odpočinok a na jeho miesto za administrátora poslaný je zborovský kaplán Ján Bellis. — *Kurima*: Rudolf Lenartovics tunajší rodák a kaplán zomrel na suchoty. Odpočinitie večné daj mu Pane!

Na čo sa obracajú katolícké kňazské majetky? Baňskobistrický biskup dr. Wolfgang Radnai na všeliaké dobročinné ciele obetoval teraz 4450 korún. — Päťkostolský biskup gróf Julius Zichy z príležitosti vianočných sviatkov na dobročinné ciele dal 6460 korún. Velkováradinský biskup gróf Mikuláš Széchenyi, ktorý počas svojho polročného pobytu vo Velkom Várade už 30.000 korún obetoval na kostolné a školské ciele, medzi velkováradinskými chudobnými ako dar vianočný dal teraz rozdať 4700 korún. — Szombathelyský biskup gróf Ján Mikes na gymnázium a na dievčensku školu mesta Székelyudvarhely, kde doteraz bol farárom, teraz obetoval 25.000 korún. — Sedmohradský biskup gróf Gustáv Mailath do obce Piski daroval jeden zvon.

Chýry zo Spiša. Slatvinský r. k. učiteľ Jozef Szalay zasnúbil sa so slečnou Annuškou Jancsó v Novej Vsi. — Novoveský kat. kruh dňa 26. decembra volil znovu svojich uradnikov. Predsedom stal sa opát-farár dr. Franc Rolný, spolupredsedom lekár dr. Anton Teschler. jednateľským predsedom Matús Pajduššak duchovný slovenského kostola, podpredsedom Julius Telléry redaktor

novin «Szepesi Lapok», tajomníkami Georg Kalmár a Maximilian Ebergényi, knihovníkom Koloman Berwaldszky, pokladníkom Jozef Boldrinyi a domovníkom Ferdinand Zavalidrega. Kruh vstúpil medzi údov spolku sv. Štefana. — Magura k patričným kruhom obrátila sa stou prosbou, aby dostala automobilovú premávku. — V Šmeksi do 23. decembra bolo 125 zimských hostí. — Harkovská školská mládež v druhý sviatok vianočný držala divadelne predstavenie. — V Novej Vsi toho roku každý týždeň budu dva trhy, druhý trh sa odba- vuje každý útorok. — V Krompachoch otvorená je druhá lekárná, právo dostal k tomu Béla Kovácsy. — V Richvalde v mesiaci novembri budu zase sväté missie. — Mesto Poprád dostane od štátu 5500 korún podpory, Kežmarok 5000, Podhrad 4000, Nová Ves, Lubica, Levoča, Spišská Belá a Vlachs po 3000 korún. — Vo Forbachoch 30. decembra o polnoci vypukol oheň, zho- relo sedem stodol. — Vikartovský učiteľ Mikuláš Mlakay zasnúbil sa so slečnou Annuškou Sztankó, s de- erou Michala Sztankó r. k. učiteľa na odpočinku v Illašov- cích. — Tatranský oddiel uhorského turistického spolku minu- lého roku na vystavenie chodníkov vo Vysokých Tatrách obrátil 1928 korún. Dobré chodníky shotovené su od Červeného plesa na štít Bieleného plesa, od Belanských Kúpeľov ku Kežmarským Žlebom a od Zeleného plesa k Červenému plesu. — 1. januára v noci bolo u nás 20 stupňov zimy lež už 2. v noci nastal odmäk, 3. v noci boly tri stupne tepla.

Smrť hrdinského kňaza. Pápežský pralát, opát a kanonik pätikostolsky Ján Spiesz minulý týždeň zomrel v 79. roku svojho života. Zvláštnym momentom jeho života bolo, keď 18. júna roku 1887. tristo pútnikov viedol z Pakšu do Kaloče na púť a pútnici, zväčša ženy a dietky, mimo 100 osôb všetci zahynuli v Dunaji. Pútnici na kompe prevážali sa cez Dunaj a rozheganá kompa na prostriedku rieky utonula. Ján Spiesz, ktorý vtedy bol opátom-farárom v Pakši, ani v najkritickejšom okamžení nezabudol, že je kňazom a keď kompa bola už pod vodou, shodil so seba kňazské rúcho a vrechný oblek a potom so zdvihnutým strieborným krížom udelil požehnanie s vlnami zápasiacim ľuďom a dal im vše- obecné rozhrešenie. Potom chytil jedno topiace sa dieťa a vyplával s ním na breh. Smrť starého kanonika vzbudila veľkú sústrasť. Svoj majetok poručil na dobročinné ciele.

Nový liek na popáleniny. Hlavný lekár nemoc- nice Mount-Sinai vo Filadelfii (Amerika) — ako z Lon- dýna oznamujú — na popáleniny prikladá blanu z bielka vo vajci a popáleniny pod blanou sa zahoja. Lekár totižto zkusil, že bunky vajcovej blany tak rýchle hustnú, že sa skrze to koža ľudského tela úplne nahradí. — Na tento chýr len to môžeme podotknúť, že ten pán lekár neobjavil týmto nič nového, lebo u nás na Horniakoch je od nepamäti známa liečivá sila vajcovej blanky, ktorú zvykli prikladať na popáleniny.

Ukradol poštové vrece. V Prešporke 4. septembra minulého roku z poštového vozňa jednoho vlaku, ktorý

jachal zo stanice Pozsony-Ujváros na tamojšie hlavné nádražie. ukradli jedno peňažné vrece, v ktorom bolo peňažných listov v hodnote asi 12,000 korún. Ako te- raz z Prešporka sdeľujú, tamojšia poštová direkcija do- stala dôvernu zprávu, že poštový sluha Štefan Peller v posledné časy nápadne veľa troví. Pelleru vzali na otázku a priznal sa, že on ukradol peňažné vrece. U Pelleru našli istú čiastku ukradnutých peňazi.

HOSPODÁRSTVO.

Chovanie takých teliec, z ktorých maju byť kravy.

Také telce, z ktorých chceme vychovať kravy na mlieko, najlepšie je hneď odlúčiť od matky a tak ich chovať. Jestli telce necháme pod kravou, zväčša viac mlieka pijú, ako by im bolo treba! týmto sa stanú ná- klonnými k tlstnutiu, čo pre takú jalovičku, z ktorej má byť krava, vonkoncom není výhodné. Keď ich ale napájame my, tým nielen že vyhrávame na mlieku, ktoré môžeme zpeňažiť, ale aj vemenom kravy, keď ju dojíme, lepšie sa vyvinie. Do ohľadu berúc to, že ža- lúdok teľata je malý, zpočiatku teľa viackrát napájame. Dľa výskumov jedného učenca, do žalúdka teľata sprace sa priemerne jeden liter mlieka. Jestli teľa váži 30— 50 kilogrammov, tak denne potrebuje asi 5—6 litrov mlieka a jestli ho denne len trikrát napájame, tak mu naraz dva litre mlieka musíme dať vypíť; ponevác ale v žalúdku len jeden liter mlieka najde miesto, ostatné sa dostane do čriev a nebude zúžitkované.

Pozorujme i na to, aby teľa mlieko nepilo veľmi chvátave, lebo sa mu od veľkých glgov pažerák veľmi rozšíri a tak sa veľa mlieka dostane do bachora, kde ale nebude strávené, začne kysnúť, vyvinú sa z neho plyny, od ktorých sa teľa zdúje.

Keď teľa má dva týždne, vtedy sa mu do žalúdka spracú už dva litre mlieka a teľa, predpokladajúc, že že jeden liter mlieka znamená pribudnutie jedného kilogrammu na váhe, bude vážiť 50 kilogrammov a sa mu môže dať denne 8—9 litrov mlieka. Od tohoto času teľa už len tri razy napájame a na každé napá- janie dajme mu vypíť tri litre mlieka. Napriek tomu, také telce, z ktorých chceme vychovať kravy, tučniť nesmieme, za štyri týždne im predsa dávajme nesbe- rané mlieko a len potom ich začnime priučať na mlieko bez smotánky. Keď telce mimo mlieka ešte aj ľným chováme, tá potrava nech je taká teplá ako vydojené mlieko.

Kresťania, katolíci kupujte len u kresťanov!

DOPISY.

Z Turčianskej.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kreštane».

Niet hlúpejšieho zákona ako je polovnícky. Každý jeho paragraf o tom svedčí, že si ho páni sami pre seba a na škodu roľníkov vyniesli. Áno, polovka patrí medzi pánske zábavky. Zverinu strieľať iba páni majú dovolené. Roľníci sú na to, aby divú zver krmili, chosť však páni majú. Prečo je to? Aká je to spravodlivosť? Ako mohli vyniesť taký hlúpy a škodný zákon? Prečo sa neozve volakto v krajinskom sneme proti tomuto zákonu? Čudné je to ver, keď zverina poryje a pohľe úrodu obiec a tí roľníci, ktorým škodu robí, nesmejú ju kántiť. Aj to dokazuje múdrosť a spravodlivosť našich zákonodárcov, stoličiarov a všetkých úradských, že oni iba pre pánov poistili to právo, aby zverinu strieľať mohli. Páni vyárendujú si chotáre, obce však, ktoré si chcú vyárendovať polovku, jednoducho odmrštené bývajú. Prečo je to? Keď sa ku mne vkradne zlodej a lapím ho, bude trestaný. Zverinu však, ktorá mi škodu robí, nesmiem spraviť neškodnou, lebo nemám kartu, neplatím porcie od flinty a nevyárendoval som si chotár. Ba ani len odplašiť nesmieme zverinu z nášho chotára, lebo s tým by sme oškodili pánov polovkárov.

Toto veru nenie zákonom vyneseny v záujme ľudu, lež opačno k jeho oškodeniu. Chudobný človek povinný je znášať rôzne farchy. Dvíhajú dane. Ekzekujú tých, ktorí nevládu daň zaplatiť. Nové a nové farchy váľajú obcám na krky, tak že niekde 4—500 procentov priražiek platia. Pri tom ešte aj divú zver musíme vydržiavať. Čo potom ostane chudobnému človeku? Keby nám aspoň náhradu dali za utrpenú škodu. O tom ale neni reči. Ba vysmiali by nás, keby sme ju pýtali. Nuž hľa, taká je tá panská vláda. Takto sa stará vláda o chudobu.

Turčan.

Tótmegyer (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Veľmi nás tešilo, že u nášho pospolitého ľudu obľúbený «Kreštan» aj o našej skromnej obci časom niečo uverejňuje. Týmto povzbudzený, odhodlal som sa aj ja dakolko riadkov napísať, čo a jako pokračujeme, aby sme neusnuli v nečinnosti a nedbanlivosti.

Boh Všemohúci dal nám taký príjemný čas, že sme si naše role celkom obrobiť mohli a tak bez všetkej zemskej starosti túžobne očakávané vianočné sviatky venovali sme celkom Bohu a nesmrteľnej duši našej, poďakujúc sa za obsiahnuté dobrodenia a prosiac na budúce Božské požehnanie. Radosti tiež bolo u nás dosť, ponač dve opatrovnice malučkých dietok s veľkou usilovnosťou a šikovnosťou pripravili malučké dietky ku prednáške pri vianočnom stromčeku, z ktorého dostaly pekné dary. Pri tom aj náš pán kaplán so školskými deťmi usporiadal vianočnú hru «Narodenie Ježiša». Mimo týchto prednášok schádzame sa vždy v ľudovom dome (Népház) a porozprávame sa o našich obecných, poľných a domácich potrebách. Veľmi nás to aj teší, že tí, ktorí sa presvedčili o potrebe spoludržania, pripojujú sa ku nám, aby sme spojenými silami pracovať mohli na dobrobyte obce. Všetkým občanom v tomto novom roku prajem hojného požehnanie božského.

S kresťanským pozdravom

Ján Dobropraj.

Folvark (Nagymajor, Sptš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Velactený Pán Redaktor!

Ráče prosím tieto riadky uverejniť v našom miľom «Kreštane».

Pre nešťastných folvarkých pohorelcov doteraz obetovali a poslali mi nasledujúci dobrodinovia: Franc Háber farár z Krempach 10 kor., Ladislav Herbszt farár a jeho veriaci zo Starej Vsi 35 kor., Julius Miklóssy z Hejökürt 4 kor., Karol Kolos z Keselökő 6 kor., N. N. z Ujpalota 20 kor. a vdova Francová Samuelova z Budína 25 korún. Velkodušným dobrodincom týmto v mene ubohých pohorelcov srdečné vďaky vyslovuje:

Franc Klein, farár

v Kristályfalu (Szepesmegye.)

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal provodenie parcellovania a ku tomuto cieľu udeľovanie požíčiek. Cieľe ústavu tohoto vytvárajú užerníctvo každého druhu, preto on sam nepopúje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa práca právnymi, mernickými a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý pešará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkám zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požíčku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapešť, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spolučinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel oschu kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavateľa pozbavia sa všetkých starostí parcellovania. 4. Odpredavateľ naraz v jednej sume dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredku. — Zvláštné výhody ústavom povolenej požíčky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podľnosti spláca sa pozadne. 2. Požíčky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požíčka vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len la né uhodnovrenie notárske. Ústav požíčku vypovedať nemôže.

Milodary na kostol Panny Marie na Hore Levočskej.

Na kostol Panny Marie stavajúci sa na Hore Levočskej ďalej obetovali:

Terezia Frič z Gölnice 2.— koruny, zo Sabinova 4.—, Jozef Stefanik z Malého Sabinova 1.—, N. N. 2.— Johanna Martoncsik 20.—, Veriaci z Panyóc 8.—, Maria Bereš 2.—, Alžbeta Bereš 2.—, Maria Török 1·40, Anna Boháč 2.—, Maria Angyal 1.—, Anna Szaszvay —20, Maria Gyogyó —40, Michal Cseplca z Nižných Repašoch 20.—, N. N. 2.—, Ondrej Tomas 2.—, Veriaci z Vidernika 48.—, Maria Grega a Maria Doriak z Košíc 2·80, Spolok z Novej Vsi 24.—, Zuzana Labuda 2.—, Julianna Panos 2.—, N. N. z Prešova 4.—, Veriaci zo Szempca 9·74, Veriaci z Kende 43·22, z Košíc 11.—, N. N. 7·90, N. N. 4·70, Veriaci zo Sováru 20.— Veriaci z Liptova a z Oravy 57·06, N. N. 4.—. Verona Veber z Košíc 6.—, Maria Csemer z Vlachov 2.—, N. N. 2.—, Zaymusz 2.—, Veriaci z M. Slavkova 30·22 Terezia Hradzsky z Ružomberka 2·40, Leopold Hattyár 2.—, Ondrej Balik a jeho manželka 10·80, Žebriaci z Liptova 2.—, Veriaci z Košíc 100.—, Katarina Barna Hranovnice 2.—, Ján Boldizsár a súdruhovia 3·95, Zuzana Jamniczky 2.—, Zuzanna Kaeser 10.—. Jozef Holy z Ludrovej 10.—, Štefan Holy z Ludrovej 6.—, Adam Hvizdoš z Vlachov 10.—, Kráľovna sv. Ružena 186·38, Maria N. 1.—, Almužna 28.—, Jozef Klasi z Oľsavky 3.—, Maria Ondruska z Ameriky 200 korún. Michal Gronkovszky z Malého Hnilca 2.—, Jozef Szarnyák 4.—, Jozef Hübel 2.—, Georg Csech 1.—, Ján Sztraka z Košíc 300.—, Katarina Dolanzsky z Harikoviec 2.—, N. N. 9.—, Magdalena Hübel a jej vnučatá 8.—, Jozef Tomina z Nižnej 5·48, Jozef Kolada z Podhradia 2.—, Štefan Ferencsik z Podhradia 2.—, Posol Božského Srdeca Ježišového 13·40, Kráľ. sv. Ruž. 104·18 Ján Sztraka z Košíc 162.—, Ján Krivaiz z Ameriky 50.—, za knižočky «Hora Levočská» 32.—, Ján Fabian z Markušoviec 20.—, N. N. zo Ždjáru 24.—, Kráľ. sv. Ruž. 74.—, Veriaci z Arnutoviec 30.—, Veriaci z Kiszazar 21·20, Maria Blažovszky z Levoče 10.—, Jozef Fraštácky z Visolaju 3.—, Veriaci z Rovnej 4.—, Veriaci z Letanoviec 19·20, Veriaci z Liptovskej Osady 32.—, N. N. 6.—, Borka Behún z Košíc 2.—, N. N. 80.—, Dorka Vargovjak z Mišle 2.—, Ján Hrulak z M. Sabinova 1.—, Ondrej Trojanovics z M. Sabinova 2.— Alžbeta Sebestyánszky z Ludrovej 2.—, Paulina Bahnyák z Gemerskej Závadky 10.—, Karolina Mikula zo Salgótarjánu 2.—, Katarina Stolzmann zo Salgótarjánu 2.—. Veriaci z Jernye 24·06, Ondrej Pondusa z Liptovskej Teplej 2.—, Jozef Krakovszky z Liptovskej Teplej 1.— a Veriaci z Prešova 40 korún.

Ďalšie milodary, na ktoré je ešte veľká potreba, môžu sa poslať na «Katolícky Farský Urad», Lőcse (Szepesmegye). (Pokrač. nasl.)

Rozmary a Žarty.

Zo školy. Učiteľ: Vojtech! Kde je tvoj brat?

Vojtech: Doma ostal, pán učiteľ, lebo ho hlava bolí...

Učiteľ: To žiadna príčina. Čo by bolo, keď by som ja každý raz, keď ma hlava bolí, doma ostal a neprišiel do školy?

Vojtech: To by nebolo zle, pán učiteľ, aspoň by sme nemali školu.

*

Práve v dobrý čas prišiel. Istý pán práve vtedy vstúpil do izby k jednému mladému manželskému páru keď sa najlepšej vadilí a povedal:

— Prosím za odpustenie, ja by som sa rád s domácom pánom shováral.

— Prosím si len sadnúť — povie manžel zdvorile, — práve teraz chceme ustáľiť, že kto je pánom v dome.

*

Obapolná radosť. Bohatá nevesta (ktorá je už kus stará po slube): Milý Janku, z volačoho musím sa i tebe vyspovedať.

Janko: Len von s tým.

Nevesta: A síce to... že polovica mojich zubov je falošná.

Janko: Len? Chvála Bohu. Ja som myslel, že už ani jedného vlastného zuba nemáš!

Upozornenie. Viacráz obrátili sa už ku nám jednotlivci s tým, zdáľí je spoľahlivý ten alebo onen ústav sprostredkujúci požičky? Otázka táto bude napozatým zbytočná, lebo hľa, my odporúčame a síce veľmi vrele jeden taký výborný ústav, ktorý je bezpodmienečne spoľahlivý a nad toto ešte aj nie je sprostredkujúci, ale požičky sám prevádzajúci ústav, tak že trovy prostredníctva môže si usporiť ten, kto sa tu uchádza o požičku. Tento ústav je: «Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete».

Odkazy redakcie.

J. K. Sz. Dľa možnosti všetko prichádza, svevoľne ničeho nevynechávame.

J. R. H. To sú následky Vašej politiky. Dost sme Vás napomínali, aby ste sa varoval každého druhu pokrokarov, nevšimal ste si naše rady. Učte sa teraz na vlastnej škode.

U. Baňská Bystrica. Vďačne poslužíme radou aj poučením, nie ale na karty bezmenné.

Kresťanský svetový názor je blahonosný bez výmenky pre každého.

Obchodná týždenná zpráva.

V Budapešti, 10. januára.

Úradne značené ceny za 100 kilogrammov.

Pšenica tisská, nová	kor. 23.20—24.10
» stolnobelohradská, nová	» 22.85—23.50
» peštianska, nová	» 23.20—23.75
» banátska, nová	» 23.20—23.90
Jačmeň nový, prvotriedny	» 18.80—19.20
Raž prvotriedna	» 19.85—20.00
» druhotriedna	» 19.40—19.75
Ovos prvotriedny	» 19.40—19.80
» druhotriedny	» 19.00—19.20
Kukurica	» 16.80—17.10
Konopné sáme	» 29.50—31.00
Datelinové sáme, červená datelina	kor. 180.00—190.00
» lucerna	» 110.00—136.00

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K.	18.00	17.60	17.20	16.80	16.40	16.00	15.50
č.		7	7½	8			
K.		15.00	14.40	9.80			

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Strova:

Otruby drobné	kor. 14.00—14.20
» hrubé	» 14.10—14.30
Fazula veľká biela	» 26.00—28.00
Fazula strakavá	» 34.00—34.50
Zemiaky (hornouhorské) biele	»
» ružové	»
» žlté	»
Hrach lúpaný	» 29.00—56.00
Hrach nelúpaný, čistý	» 30.00—32.00
Šošovica čistá	» 40.00—63.00
Proso	» 18.00—20.20
Rasca (kmín)	» 78.00—78.00
Mak	» 106.00—125.00

Za 100 kilogrammov.

Mäsité články:

Sviňská masť budapeštianska	kor. 154.00—155.00
Slanina mestská 4-kusová	» 133.00—134.00
» 3-kusoá	» 134.00—135.00

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!

A vonatok indnlása Budapest k. p.-udvarról.

Érvényes 1911. november hó 8-tól.

A vonatok érkezése Budapest k. p.-udvarra.

Délrelelt				Délután				Délrelelt				Délután			
vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme	vonat-szám	óra	perc	vonat-neme
hová				hová				honnan				honnan			
1110	5.45		sz. v.	612	12.20		sz. v.	439	5.10		v. v.	323	12.10		sz. v.
810	5.50		»	1008	12.20		»	645	5.20	tszsz.	»	1201	12.15		gy. v.
22	6.20		»	314	12.30		»	809	5.30	sz. v.	»	611	12.30		sz. v.
802	6.25		gy. v.	10	12.35		»	1905	5.30	»	»	919	12.45		»
8	6.40		sz. v.	914	12.50		»	609	5.45	»	»	801	12.50		gy. v.
1502	6.45		gy. v.	1504	1.20		gy. v.	909	5.45	»	»	903	1.00		»
1506	6.55		sz. v.	316	1.35		sz. v.	19	5.55	»	»	401	1.05		»
1002	7.00		gy. v.	1304	1.40		gy. v.	818	6.00	»	»	7	1.10		sz. v.
602	7.05		»	604	2.00		»	17	6.05	»	»	601	1.25		gy. v.
906	7.10		»	4	2.05		»	1707	6.15	»	»	1	1.30		gy. v.
402	7.20		»	404	2.15		»	11	6.25	»	»	1901	1.40		»
1802	7.25		»	916	2.20	sz. v.	»	407	6.30	»	»	1301	2.10		»
312	7.30		sz. v.	318	2.20		»	1007	6.50	»	»	325	2.15		sz. v.
908	7.45		»	320	2.30		»	815	6.50	»	»	1501	2.30		gy. v.
608	8.00		»	26	2.30		»	1505	7.00	»	»	327	4.20		sz. v.
406	8.10		»	512	2.40		»	1305	7.10	»	»	329	5.25		»
508	8.20		»	1202	2.45	gy. v.	»	509	7.20	»	»	15	6.25		»
1906	8.25		»	1902	2.55		»	911	7.25	»	»	3	6.35	gy. v.	»
806	8.35		»	304	3.00		»	817	7.30	»	»	507	6.40	sz. v.	»
1706	8.55		»	904	3.20		»	819	7.40	»	»	421	6.55	v. v.	»
2	9.20		gy. v.	1022	3.30	v. v.	»	21	7.45	»	»	907	7.20	sz. v.	»
24	11.55		sz. v.	18	4.25	sz. v.	»	1003	8.00	gy. v.	»	607	7.25	»	»
				322	4.25	»	»	1509	8.15	sz. v.	»	305	7.35	»	»
				606	5.00	gy. v.	»	1021	8.20	v. v.	»	25	7.45	»	»
				410	5.10	sz. v.	»	515	8.35	sz. v.	»	405	8.00	»	»
				8	5.15	gy. v.	»	821	8.45	»	»	1009	8.05	»	»
				824	5.20	sz. v.	»	13	9.20	»	»	1705	8.20	»	»
				514 ¹⁾	5.40	»	»	807	9.25	»	»	9	8.45	»	»
				308	5.55	»	»	1006 ²⁾	9.35	gy. v.	»	1507	8.50	»	»
				1004	6.15	gy. v.	»	913	9.55	sz. v.	»	27	9.00	»	»
				510	6.15	sz. v.	»	5	10.05	gy. v.	»	331	9.10	»	»
				328	6.25	»	»	409	10.20	sz. v.	»	303	9.20	gy. v.	»
				828	6.40	»	»	28	10.45	»	»	29	9.28	sz. v.	»
				918	6.45	»	»	605	11.25	gy. v.	»	1001	9.35	gy. v.	»
				516 ³⁾	6.55	»	»					603	9.35	»	»
				28	7.00	»	»					915	9.45	sz. v.	»
				1708	7.10	»	»					403	9.55	gy. v.	»
				832	7.85	»	»					905	10.00	»	»
				1006 ³⁾	7.40	gy. v.	»					1303	10.10	»	»
				1508	8.00	sz. v.	»					333	10.25	sz. v.	»
				910	8.00	»	»					517	10.35	»	»
				1908	8.25	»	»					1503	10.50	gy. v.	»
				334	8.40	»	»					1907	10.55	sz. v.	»
				518 ³⁾	9.05	»	»								
				1306	9.15	»	»								
				610	9.30	»	»								
				1510	10.00	»	»								
				886	10.05	»	»								
				912	10.10	»	»								
				1010	10.25	»	»								
				408	10.25	»	»								
				12	10.50	»	»								
				838	11.10	v. v.	»								
				614	11.25	sz. v.	»								
				422	11.35	v. v.	»								

A vonatok érkezése Budapest-Józsefvárosra. Délrelelt.

511 ²⁾	4.40	sz. v.	Tápióstyly-Tápiószáp
518	5.00	»	Nagykátá
811	5.50	»	Gödöllő
917	6.17	»	Kunszentmiklós-Tass

A vonatok indulása Budapest-Józsefvárosról. Délután.

838 7.00 sz. v. Gödöllő

¹⁾ Nagykátától Szolnokig csak szombaton közlekedik.
²⁾ Csak február 15-től közlekedik.
³⁾ Csak szombaton közlekedik.

Rušeň!

!! S 18 prvými vyznačeniami !!

Ludvik Kállai motor dielna

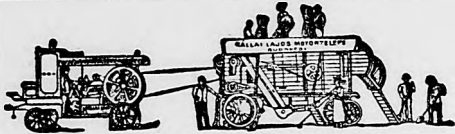
Budapest, VI. ker., Gyár-utca 28. szám.

Odporúča najvreljej **Ludvika Kállai**

elektrické benzínokomob I stroje ku mlábe

s dvojím vystrojením ku čisteniu.

Uplná záruka za výborné mlátenie.

!!! Jedina novota !!!

Najjednoduchší a najdokonalejší mlátený stroj prítomnosti

Bez strojníka ľahko k vedeniu bar ktorým gazdom aj medzi domami slamou krytými.

Osobytná trieda pre stroje poľného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mláteniu a ku siatu atd.

Ludvika Kállai, ktoré sa v našej vlast najlepšie podarili. Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Lacné

a veľmi vkusné potrebné články a dary každého druhu najde každý v mojom 4000 vyobrazeniami ozdobnom hlavnom cenníku, ktorý na žiadosť franko a zdarma posielam

cis. a kral' zasielca

HANNS KONRAD

Brux číslo 2851.

(Čechy).

„MILL“ OSADA

Nagyösz

Strečoeuropy najväčšia

vino-
hradná-
Š-
K-
O-
L-
A.**Prima Solingen britvy**

garantované z najlepšej anglickej ocele kované, rukou šľifované, presné obtiahnu é, hotové k upotrebeniu No. 8701. s černo polirovanou rúčkou 1/4 plitko šľifované 1/3 široké so schránkou **K 1.70**. No. 8702. č. no polirovanou rúčkou 1/4 plitko šľifované 1/3 široké so schránkou **K 2.20**.

Väčší výber predmetov k holeniu potrebných najde každý v mojom hlavnom cenníku so 4000 vyobrazeniami, ktorý na žiadosť každému zdarma a franko. — K dostaniu u. c. a kral'. zasielca

HANNS KONRAD

vývozný dom Brux, č. 2837.

(Čechy.)

Oznamy prijíma**administracia****„Krestan“**

Szentkirályi-u. 28.

Lacné česke perie!

5 kilo nové tmavé driapané 9.60 K, lepšie 12 korún, Biele mäkké, jak páper 18 K, 24 K. Biele ako snah mäkké jak páper, drapané 30, 36, 42 K. — **Hotové posteľe.** Z červeného činovatu 1 dobre naplnená perina, alebo 1 zpodná perina 180 cm. dlhá 116 cm. široká K 10.—, 12.—, 15.—, 18.— 2 metre dlhá, 140 cm., široká K 13.—, 15.—, 18.—, 21.—. Poduška 30 cm. dlhá 58 cm. široká K 8.—, 3.50, 4.—, 99 cm. dlhá, 70 cm. široká K 4.50, a 5.50. Krom toho šotovujeme vo veľkosti dla vôle. Trojdielová srstenná matrac na jednu postel K 27.— lepšej jakovosti K 38. Zasielky vyše 10 korún franko s poštovou dobičkou. Výmena a navrátenie dovoluje sa pri náhrade porta **Benedikt Sachsel, Lobes 135.** pri Pilsen (Čechy).

Len 5 korún

koštujú moje echt švajčarské ho Roskopf patent remonťoar v ačkové hodinky presne regulované chodiace 36 hodin so zárukou 3 rokov K 5.—. S ručičkou sekúnd K 5.50. 3 kusy K 14.—. Žiadne riziko! Zámena povolená alebo návrat peňazi. Zasiela s poštovou dobičkou alebo pri poprednom doposlaní peňazi. Prvá dielna hodin

HANNS KONRADcis. a kral' dvorný liferant **Brux č. 2825. (Čechy).**

Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami zdarma a franko.

Najlepší český prameň k objednaníu.

Lacné perie na postel!

1 kg. sivé dobré driapané 2 K, lepšie 2 koruny 40 hal.; prima polbiele 2 koruny 80 halierov; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg veľmi fajne, ako snah biele, driapané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. papierie, sivé 6 K, 7 K.; biele fajnové 10 K.; naj-fajnejšie papierie z prs 12 K. Pri oblednaní 5 kg. franko.

Hotové posteľe

z hustej tkniny červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 120 cm široká s dvomi podhlavkami, každý 80 cm. dlhý, 60 cm široký naplnený novým, sivým, veľmi trvácim mäkým perím 16 K; polpapierie 20 K; papierie 24 K; jednotlivé periny 10 K 12 K, 14 K, 16 K; podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Periny 200 cm. dlhé 140 cm. široké 12 K, 14.70 K, 17.80 K, 21 K. podhlavky 90 cm. dlhé 70 cm. široké 4.50 K, 5 K, 5.20 K, 5.70 K. Spodné periny z pevného vrážkovaneho grádlu 180 cm. dlhé, 116 cm. široké 12.80, 14.80 K. Vývez s poštovou dobičkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené. Za nezopovedné návrat peňazi obšírný cenník zdarma a franko.

S. Benisch v Deschenitz č. 826., (Čechy.)**Veľmi pekný stojáci kríž s podstavcom**

aj k vyveseniu, vyhotovený z pekného zlato bronzu. Podoba Krista Pana Marie a Marie Magdaleny z porcelánu s ampulkou z farbistého skla asi 55 cm. výšky K 7.50 No 9713 s hudobným strojom 2 kúsky hrájucim K 10. No. 9714 s 30 hodinovým strojom s číselníkom farvy slonovej kosti najpresnej regulované a repasované hodiny s 3 ročnou zárukou na písme. No. 9715 s hudobným strojom, 2 kúsky hrájucim a s hodinami i dúcimi 30 hodin s číselníkom slonovej kosti farby. K 13.50 Žiadne riziko!

Výmena dovolena alebo navrat peňazi. Zasiela s poštovou dobičkou cis. a kral'. dvorný zasielca

HANNS KONRAD

Vývozný dom Brux číslo 2841. (Šechy.)

Hlavný cenník so 4000 vyobrazením na žiadosť každému zdarma a franko.

Verte**že slanovinový lieh sily**

kráľom je slanovinových liehov!

za 6 korún franko posielam 3 veľké alebo 6 stredných flašiek

„KOSMOS“ - LABORATORIUM, Győr, Baross-ut.**Chráňte sa**

nemoci, ktoré ľahko vyvinu vať sa môžu. Keď kašete, máte natku, ste zašľajmovaný, nemáte chuť k jedeniu, tráfité váhu tela, potíte sa v noci, cítite sa byť slabým, ukonaným, objednať si hned Orkény - ho lipový mád (Syrup) a zastavte ďalší vývin nemoce. Flaška na príbu 3 kor. Veľká flaška 5 kor. 3 fl. šky

franko K 15 s poštovou dobičkou posielam len

Hugo Örkény - ho lekárne Budapest, Thököly-ut 28. Sklad 103.**Moderné echt nikkeltiazky**

No. 4747. Nikkel-Jokeyretiazky, predstavujú štvorku z praže, dobrá trváca práca 30 cm. dlhá **K 2.80**. No 47.7. fajnové povrázková retiazka 9 riadkov v peknom a solidnom vypracovaní 30 cm. dlhá **K 4.80**. No 5088. Táž zo striebra solidnej

práce K 25.— Žiadne riziko! Zámena povolená alebo návrat peňazi. Zasiela s poštovou dobičkou alebo pri poprednom doposlaní peňazi cis. a kral' dvorný zasielca **HANNS KONRAD**, dom vývozný Brux číslo 2830. — Hlavný cenník so 4000 vyobrazeniami na žiadosť každému posielam sa zdarma a franko. No 4757.

Od desat'ročia
upotrebuje sa s mimoriadnym úspechom nie z vnútra, lež zvonku proti lámke a pakostnici

KRIEGER-a

REPARATOR

Prevyšuje všetky iné lieky proti klaníu, lápaniu, boleniu drieka a kostí atd. Cena malej flašky 1 K, veľkej flašky 2 kor. K dostaniu v každej lekárni. — Poštou každodenne rozposielam Krieger lekárne Budapest, Kalvin-tér